

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžrk/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200325
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4016200325.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne : Z. A., bytom Ž. XXXX/X, I., zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra Nitra, Damborského 1, Nitra, 2/ O. X., nar. XX. XX. XXXX, E. X, E., zastúpená právnym zástupcom JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., Damborského 13, Nitra, IČO: 50 361 864, o správnej žalobe zo dňa 07.04.2016 proti rozhodnutiu - oznámeniu žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/003223-5 UPo 29/2015-5 zo dňa 18.01.2016 a rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 37/2015-8 zo dňa 02.11.2015, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/83/2016-118 z 29. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom n e p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom súde

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 11S/83/2016-118 z 29. novembra 2017 podľa § 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku zrušil oznámenie žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/003223-5 UPo 29/2015-5 zo dňa 18.01.2016 (ďalej aj ako „oznámenie“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobu v časti o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 37/2015-8 zo dňa 02.11.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) krajský súd odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutým oznámením žalovaný, ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej

15-dňovej lehoty. Žalovaný poukázal na to, že prvostupňové rozhodnutie bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) právne doručené dňa 16.11.2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 25.11.2015. Lehota na podanie odvolania tak podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 01.12.2015 (utorok), kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok dňa 07.12.2015.

3. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný nesprávne posúdil odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané. V odôvodnení rozsudku uviedol, že prvostupňové rozhodnutie bolo žalobkyni doručované do vlastných rúk s opakovaným doručovaním prvýkrát dňa 10.11.2015. Z pripojenej doručky ďalej vyplýva, že pri predtlačí na doručke pod bodom 2. „opakované doručenie“ a pri predtlačí pod bodom 3. „deň uloženia zásielky“ je jedna dátumová pečiatka s dátumom 11.11.2015. Žalobkyňa si zásielku s prvostupňovým rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015, čo potvrdila svojim podpisom a na predmetom rozhodnutí je vyznačený dátum nadobudnutia právoplatnosti dňom 01.12.2015.

4. Krajský súd poukázal na to, že z novšej judikatúry Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17. septembra 2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo 6. októbra 2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 z 1. marca 2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30. marca 2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 z 25. januára 2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 z 25. apríla 2017) vyplýva, že faktické doručenie zásielky je uprednostnené pred jej fiktívnym doručením v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2017 s akcentom na princíp právnej istoty. Krajský súd zdôraznil, že pokiaľ doručka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Žalovaný pochybil, keď posúdil odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané a nevzal do úvahy reálne prevzatie prvostupňového rozhodnutia žalobkyňou dňa 25.11.2015.

5. K návrhu žalobkyne na preskúmanie a zrušenie prvostupňového rozhodnutia krajský súd uviedol, že na preskúmanie tohto prvostupňového rozhodnutia nie sú splnené zákonom stanovené podmienky a žaloba bola v tejto časti podaná predčasne. Uvedené rozhodnutie zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť, v dôsledku čoho žaloba v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom súdneho prieskumu.

6. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že žalobkyni a žalovanému správny súd náhradu trov konania nepriznal (§ 25 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku), nakoľko pomer ich úspechu a neúspechu v konaní bol rovnaký (žalobkyňa bola úspešná v časti zrušenia oznámenia žalovaného o vybavení podania a žalovaný bol úspešný v časti odmietnutia žaloby o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru). Ďalšej účastníčke konania O. X. krajský súd nepriznal náhradu trov konania, pretože jej po jeho pribratí do konania neuložil žiadnu povinnosť, pri plnení ktorej by jej trovy konania vznikli (§ 169 Správneho súdneho poriadku). Náhradu trov konania nepriznal ani Krajskej prokuratúre Nitra, nakoľko v súvislosti s týmto konaním prokuratúre nevznikli žiadne preukázateľné trovy konania.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

7. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa povahy vecí vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

8. Ku konštatovaniu krajského súdu, že vo veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia, nakoľko na doručke nie je osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky, žalovaný poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k opakovanému pokusu o doručenie nedošlo len z dôvodu, že ten istý dátum je uvedený na

doručenke cez oba riadky.

9. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozsudku poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že päť zo siedmich menovaných rozsudkov neboli vynesené v čase vydania napadnutého oznámenia. Aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že jeho judikatúra nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku jednotná. Ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžd/20/2011, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 zo dňa 30.11.2006, podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája vznik danej fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, počas ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec.

10. Úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prietľahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

11. K legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia tak, aby bol zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až zákonom č. 149/2017 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2017. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky nespravodlivá, a to najmä z dôvodu, že ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18. deň od uloženia, má sa právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty, a teda napríklad v prípade všeobecnej odvolacej lehoty podľa správneho poriadku v dĺžke 15 dní mu vlastne plynie v správnom konaní posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch od uloženia u občanov nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

12. Žalovaný ďalej namietal, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, keď bez dokazovania urobil úsudok o nesprávnom doručení a postupe doručovateľa. Žalobkyňa nenamietala, že v ľavej hornej časti doručenia mala byť uvedená aspoň približná hodina opakovaného doručovania ani nespochybňovala čitateľnosť doručenia.

13. Žalobkyňa sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila so závermi napadnutého rozsudku a navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Podľa jej názoru účelom zákonnej úpravy fikcie doručenia bolo okrem iného zabrániť prípadom bezdôvodného nepreberania zásielok adresátom. Sťažovateľ však musel mať zo svojej činnosti vedomosť, že u žalobkyne sa o takýto prípad nejedná, nakoľko vo väčšine prípadov došlo k prevzatiu rozhodnutí a voči nim boli podané opravné prostriedky. Žalobkyňa poukázala na potrebu ústavne konformného výkladu zákonov, pričom výklad a interpretácia právnej normy musí byť v súlade s jej zmyslom a účelom.

14. Krajská prokuratúra Nitra sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila s námietkou žalovaného ako sťažovateľa o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom. Vzhľadom na to, že žalobkyňa si v správnom konaní nevyzdvihla zásielku uloženú na pošte do troch dní od jej uloženia, s poukazom na § 24 ods. 2 správneho poriadku sa posledný deň tejto trojdňovej lehoty považuje za deň doručenia.

Odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty.

15. Podľa jej názoru z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie oneskorene. Tvrdenie, že v jej poštovej schránke nebola zanechaná výzva s upozornením doručovateľa, že jej v určenom čase príde opakovane doručiť úradnú zásielku, označila za účelové. Ak by žalobkyňa nemala doručené upovedomenie o uložení zásielky na pošte, logicky by sa o tomto uložení nedozvedela a nemohla by si zásielku na pošte prevziať dňa 25.11.2015.

16. Záverom sa stotožnila s dôvodmi kasačnej sťažnosti, spočívajúcimi v rozhodnutí krajským súdom nad rámec správnej žaloby a v nevysporiadaní sa s námietkou nevykonateľnosti zrušujúceho rozsudku.

III.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. Správneho súdneho poriadku preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku).

18. Následne kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, podľa § 137 ods. 4 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

19. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor prvostupňovým rozhodnutím vyhovel protestu Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 15.10.2015 a rozhodnutie zo dňa 06. 08. 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil. Prvostupňové rozhodnutie bolo doručované žalobkyni doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním, keď oba pokusy o doručenie (dňa 10.11.2015 a 11.11.2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 11.11.2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015, čo potvrdila na doručenke svojím vlastnoručným podpisom. Proti napadnutému rozhodnutiu podala žalobkyňa dňa 07.12.2015 odvolanie.

20. Napadnutým oznámením žalovaný vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný v oznámení poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie jej bolo v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku právne doručené dňa 16.11.2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho prevzala následne aj fyzicky dňa 25.11.2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 01.12.2015, kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až dňa 07.12.2015. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zrušil napadnuté oznámenie z vyššie uvedených dôvodov a vec vrátil na ďalšie konanie.

21. Kasačný súd v prvom rade poznamenáva, že sa nestotožňuje so záverom krajského súdu, ktorý považoval za vadu doručovania, keď na doručenke nebol osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky. Skutočnosť, že na doručenke je v kolónkach „2 Opakované doručenie" a „3 Deň uloženia zásielky" len jedna pečiatka s dátumom 11.11.2015, nespôsobuje vadu doručovania a z doručenky je nepochybné, že v deň 11.11.2015 bol vykonaný opakovaný pokus o doručenie zásielky a zároveň bola v tento deň zásielka uložená na pošte.

22. Spornou otázkou vo veci je posúdenie splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia. Ako už bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 10.11. a 11.11.2015) uložené dňa 11.11.2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci pre začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia napadnutého rozhodnutia považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku nastala fikcia doručenia.

23. Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku účinného v čase doručovania napadnutého rozhodnutia, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

24. Kasačný súd sa v otázke právneho posúdenia splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 vety tretej správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

25. Citované ustanovenie § 24 ods. 2 správneho poriadku zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

26. Kasačný súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručeníu. Avšak, v prejednávanej veci nemôže kasačný súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu tak, ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

27. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 65/2010-49 zo dňa 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po

tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07)."

28. V neposlednom rade považuje kasačný súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručенú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnemu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 správneho poriadku tak, ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomností správnych orgánov nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

29. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, ktorý už bol vyslovený (v okrem vyššie uvedených rozhodnutiach) aj vo veciach totožných účastníkov o zhodných právnych otázkach, a to v jeho rozsudkoch sp. zn. 10Sžrk/13/2018 a 10Sžrk/7/2018 zo dňa 21. novembra 2018, ako aj 10Sžrk/10/2018, 10Sžrk/5/2018 a 10Sžrk/4/2018 zo dňa 30. januára 2019, 3Sžrk/5/2018 zo dňa 17. apríla 2019, 10Sžrk/22/2018 zo dňa 30. apríla 2019, 4Sžrk/8/2018 a 4Sžrk/11/2018 zo dňa 13. mája 2019, a s tým súvisiaci záujem na jednotnosti judikatúry považuje kasačný súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

30. V prejednávanom prípade je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty dňa 25.11.2015 si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo napadnuté rozhodnutie, na pošte reálne prevzala. „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013).

31. Kasačný súd dospel v súlade s názorom krajského súdu k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 26.11.2015 a uplynula dňa 10.12.2015, a preto jej odvolanie, ktoré podala na poštovú prepravu dňa 07.12.2015, bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného o

ňom meritórne rozhodnúť.

32. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci už nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomnosti, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu.

33. K námietke sťažovateľa, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, najvyšší súd uvádza, že sa nejedná o preskúmanie napadnutého oznámenia sťažovateľa nad rámec žalobných dôvodov, keď krajský súd zrušil napadnuté oznámenie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky doručovania žalovaným. Najvyšší súd zistil, že splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne, a aj keď výslovne žalobkyňa nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia, pričom svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27. októbra 2010, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného doručovania, na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Kasačný súd má za to, že krajský súd nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak ako bol definovaný žalobnými bodmi.

34. Vo vzťahu k vyjadreniu Krajskej prokuratúry Nitra v časti týkajúcej sa nevysporiadania sa s námietkou nevykonateľnosti zrušujúceho rozsudku, kasačný súd uvádza, že v podanej kasačnej sťažnosti žalovaný uvedenú skutočnosť nenamietal a vo vyjadrení prokuratúry toto tvrdenie nebolo bližšie odôvodnené.

35. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

36 O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom konania náhradu trov kasačného konania nepriznal. V prípade plne úspešnej žalobkyne mal kasačný súd za to, že vyjadrenie, ktoré bolo podané ku kasačnej sťažnosti, je prakticky totožné s tými, ktoré boli podané vo veciach vedených kasačným súdom pod sp. zn. 10Sžrk/22/2018, sp. zn. 10Sžrk/10/2018, sp. zn. 4Sžrk/8/2018 a sp. zn. 3Sžrk/5/2018, kde bol žalobkyni priznaný nárok na plnú náhradu trov kasačného konania. Účelom náhrady trov konania je kompenzovať náklady strany, ktoré jej vznikli v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. V tomto konaní bolo predložené len recyklované vyjadrenie, s ktorým nie je reálne spojený vznik ďalších nákladov strany v konaní, a ktoré nemalo na rozhodnutie kasačného súdu zásadný význam, preto kasačný súd za aplikácie § 167 ods. 3 písm. a) v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. mal za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa a náhradu trov konania žalobkyni nepriznal celkom. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže nebol v konaní o kasačnej sťažnosti úspešný (§ 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.). Ďalším účastníkom konania kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože im v kasačnom konaní nebola uložená povinnosť, s plnením ktorej by mu trovy kasačného konania vznikli (§ 169 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.).

37. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.